

عنوان مقاله:

اخلاق و حیوانات: نقد و بررسی اندیشه های تام ریگان

محل انتشار:

سومین همایش ملی بزرگداشت سهروردی با موضوع اخلاق کاربردی (سال: 1391)

تعداد صفحات اصل مقاله: 2

نویسنده:

محسن جاهد - عضو هیات علمی گروه فلسفه دانشگاه زنجان .

خلاصه مقاله:

رفتاری که ما آدمیان با حیوانات داریم موضوع شاخه ای از اخلاق کاربردی (Applied Ethics) است که آن را اخلاق حیوانات می نامند. در اخلاق حیوانات رویکردهای گوناگونی وجود دارد: رویکرد تحلیلی، رویکرد قاره ای، رویکرد پراگماتیستی و رویکرد الاهیاتی. از سوی دیگر، فیلسوفان اخلاق نظریه های کلاسیک اخلاق را در این حوزه به کار گرفته و در خصوص حیوانات موضعگیری کرده اند. در یک تقسیم بندی کلی این نظریات در دو دسته جای می گیرند: (1) نظریه های مستقیم. (2) نظریه های غیر مس تقیم. ذیل نظریه های غیر (مستقیم، نظریه های کانتی و قرارداد اجتماعی قرار می گیرند و نظریه های مستقیم خود به دو دسته تقسیم می شوند: نظریه های قابل به برابری انسان و حیوانات و نظریه های قابل به عدم برابری. تام ریگان فیلسوف تحلیلی آمریکایی با استفاده از آموزه های فلسفی ایمانوئل کانت در اخلاق، نظریه ای موسوم به نظریه حقوقطراحی کرده است. وی معتقد است هر موجودی که متعلق حیات باشد، ارزش ذاتی دارد. موجودی مصداق متعلق حیات است که تجربیات درونی و باطنی ای همچون باور، آرزو، درک مفهوم آینده و ... دارد. چنانچه موجودی از چنین ظرفیتی بهره مند باشد، ارزش ذاتی دارد و باید با آن به احترام رفتار شود. هنگامی موجودی به احترام رفتار شده است که غایت لنفسه در نظر گرفته شود و با آن به عنوان ابزاری صرف رفتار نشود. اساساً معیار درستی یا نادرستی یک فعل نیز همین است، یعنی اگر با موجودی که ارزش ذاتی دارد به مثابه ابزار رفتار شود، آنگاه با او به بی احترامی رفتار شده است و چنین فعلی اخلاقاً نادرست است و اگر با موجودی که ارزش ذاتی دارد به عنوان غایت لنفسه رفتار شد، آنگاه احترام او را پاس داشته ایم و چنین عملی اخلاقاً درست است. از نظر ریگان به سبب آن که حیوانات - حداقل پستانداران، پرندگان و ماهی ها- متعلق حیات اند، ارزش ذاتی داشته و از حقوقی پایه همچون آدمیان برخوردارند و در برخورداری از حقوق پایه هیچ تمایزی میان انسان و حیوانات وجود ندارد. لذا باید هر گونه استفاده ابزاری از حیوانات همچون آزمایش های پزشکی، استفاده در سیرک ها و باغ وحش ها، صنعت پوست به کلی برچیده شود

کلمات کلیدی:

قوق حیوانات، متعلق حیات، ارزش ذاتی، اصل احترام حقوق برابر، تام ریگان

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/189272>

